

KONTAKT

Sydslesvigsk Forenings informationsblad

UGENS OVERSKRIFTER

Uhøflige

[KONTAKT] Torben Steno giver danskernes opførelse en ordentlig omgang lak.

Læs mere på KONTAKT side 2

Klezmer

[KONTAKT] Channe Nussbaum & Spielniks giver koncert lige efter foredraget.

Læs mere på KONTAKT side 2

Bavnehøj

[KONTAKT] Flere sydslesvigere bør lægge vejen forbi folkemødet på Ejer Bavnehøj. (Foto: visit-skanderborg.com)

Læs mere på KONTAKT side 3

På besøg

[KONTAKT] Vor udsendte var et smut forbi hos Edith Sigaard Madsen, nu 85 år. (Foto: Bernd Bossemeier)

Læs mere på KONTAKT side 4

100 VIOLINER PÅ HUSUMHUS I MORGEN

Det går strygende, når Haugaard og hans elever viser, hvad de kan. Billedet er fra sidste års afslutningskoncert. (Foto: Haugaard International Fiddle School)

SSF-medlemmer får en klækkelig rabat

[KONTAKT] I morgen, fredag bliver Husumhus indtaget af hele hundrede håbefulde violinister. Den kendte danske violinist, komponist og folk-Baltica-chef Harald Haugaard lader eleverne fra hans fiddle-school, violinskole, vise, hvad de kan.

Koncerten begynder klokken 19, men da der ikke er noget forsalg, er det sikkert en god idé at komme i god tid. Og at have sit medlemskort med, selv om man er vant til at blive genkendt. Det er Haugaards folk, der står for billetsalget, og de kan ikke se

på folk, om de er medlem. Men de er mindretallet venligt stemt, så de har lovet 50 procent rabat på entréen til medlemmer af Sydslesvigsk forening.

ph

HUSUM SSF

Udflugt til den sønderjyske marsk

[KONTAKT] Marsk-egnene nord for den dansk-tyske grænse er bestemt et besøg værd. De har et historisk fællesskab med den marsk, vi kender her i Sydslesvig. Det er fladt land og det er egne, der som vore har måttet leve med frygten for stormfloder og oversvømmelser i århundreder. Lørdag den 1. september byder Sydslesvigsk Forening Husum og Omegn sine medlemmer på en spændende tur til marsk-landet lige nord for grænsen. De besøger Møgeltønder, hvor Prins Joachims Schackenborg ligger. De spiser frokost på Rudbøl Kro. Rudbøl er en lille, gammel landsby, som ligger ikke blot ved, men på den dansk-tyske grænse. Grænsen løber simpelthen lige midt gennem byen, idet den her følger Vidåen, som løber gennem Rudbøl Sø og fortsætter gennem byen vest for broen.

Derefter tager de til Højer, hvor de blandt andet skal se sluserne, der regulerer Vidåens udløb i Vadehavet. Her vil de også besøge et museum, der viser udstillingen "Bådfolk på Vidåen". I gamle dage var der folk, der levede af at fiske på Vidåen og i Rudbøl Sø, lige som åen også havde betydning som transportvej. Sydslesvigernes guide på turen hedder Jens Andresen og er 1. næstformand i Grænseforeningen. Han driver landbrug i Sønderjylland

og har været medlem af regionsrådet såvel som af udvalg, der arbejdede med naturforvaltning i marsken. Jens Andresen har et indgående kendskab til marsklandets historie og geografi.

Tilmelding og nærmere oplysninger ved Daniela Caspersen, telefon 0177 8229 334 eller mail caspersen@web.de.

ph

Også nord for grænsen regulerer sluser vandløbenes udløb i vadehavet, her Balmul sluse. (Fotos: Rømø-Tønder Turistbureau)

Rudbøl Sø er en del af grænsen. Vidåen løber gennem den på sin vej mod vadehavet.

SSW

Sommer- og hovedudvalgsmøde

[KONTAKT] SSW indbyder til sommermøde/ hovedudvalgsmøde fredag den 10. august kl. 19 på Christianslyst i Nottfeld ved Sønderbrarup. Den politiske sæson begynder igen efter at sommerferien i Slesvig-Holsten er ved at slutte, og SSW vil som regeringsparti være klar til at møde udfordringerne. Efter dansk forbillede vil SSW derfor

gerne mødes med alle interesserede, mandatsbærere, medlemmer og beslutningstagere fra de andre organisationer i Sydslesvig for med dem at drøfte landsregeringens politiske forslag samt hvordan SSWs basis, medlemmerne og det danske samt det frisiske mindretal bedst kan inddrages i beslutningsprocesserne i landsregeringen. Derudover præsenteres planen for

kommunalvalget 2013. Alle SSW-medlemmer har taleret på hovedudvalgsmødet. Der bliver aftensmad for tilmeldte kl. 18. På hovedudvalgsmødet serveres drikkevarer og småkager. Tilmelding til sommermødet/ hovedudvalgsmødet/ spisningen på tlf. 0461 14408 310 hhv. info@ssw.de senest mandag den 6. august.

Slesvighus klar til brug

[KONTAKT] Håndværkerne lægger sidste hånd på istandsættelsen af salen og de perifere faciliteter på Slesvighus i Slesvig. Ombygningsfasen er ved at være afsluttet på rekordtid. Resultatet er smukt, en værdig ramme for det danske mindretals større møder og fester, og et absolut pynteligt og funktionelt virkefelt for landsteatret, der i de kommende tre år bruger salen som teatersal, idet dets eget, faldefærdige teater i Slesvig skal erstattes af et nyt. Scenen er moderne og udstyret med professionelt teknik, og i salen er bygget fleksible og dermed fjernbare trappepodester til publikum.

I SSW er vi glade for, at der - ud over af landsteatrets problemer - hurtigt og ved gode venners hjælp kunne tilvejebringes en løsning af sal-problematikken på Slesvighus. En eventuel løsning ved hjælp af Berlin-penge havde man tidligst kunne iværksætte fra 2016, fordi andre projekter lægger beslag på denne projektstøtte indtil da. Slesvig By gav penge til ombygningen, fordi man har en forpligtelse overfor landsteatret,

Sydslesvigudvalget gav penge til projektet, fordi man dér også kan se perspektiverne i et dansk-tysk teatersamarbejde, bl.a. også med Teatret Møllen, og en række andre fonde og legater, bl.a. Kaptajnens Legat, ydede hver sit bl.a. til inventar. At de danske foreninger så i de næste tre år kun vil kunne bruge den store sal efter advisering i meget god tid (landsteatrets planlægning strækker sig langt ud i fremtiden) og altså ikke spontant, er de nødt til at leve med ud fra erkendelsen af, at hvis salen først var blevet bygget om efter 2016, ville de slet ikke kunne bruge den i de næste fire år.

Det er vort håb, at alle er tilfredse med ordningen med salen, og at Slesvighus efter årtiers dvale atter stortrives, ikke mindst også efter at SSWs sekretariat, biblioteket og avisens redaktion allerede flyttede ind i den istandsatte del af ejendommen for et par år siden. Åbningen af den nyrenoverede sal og indgåelsen af det dansk-tyske teatersamarbejde markeres søndag den 2. september kl. 11-17 på Slesvighus.

SYDSLESVIGSK FORENING

25. JULI 2012

Minderheitenbeauftragte Schnack gedenkt der 1.400 Opfer der Schlacht von Idstedt 1850

[KONTAKT] Schleswig-Holsteins Beauftragte für Minderheiten, Renate Schnack, hat am 25. Juli anlässlich der Gedenkveranstaltung zum 162. Jahrestag der Schlacht von Idstedt die historischen Fortschritte im deutsch-dänischen Verhältnis gewürdigt. "Nicht nur die Rückschau bestimmt den heutigen Tag, sondern das Vertrauen zwischen Dänen und Deutschen führt uns an diesem Ort zusammen. Die Beziehungen sind heute so eng wie nie zuvor. Die Zusammenarbeit ist zu einer Selbstverständlichkeit geworden und ein Zeichen für die gewachsene Freundschaft zwischen unseren beiden Ländern. Dänen und Deutsche arbeiten gemeinsam für unsere Zukunft in Europa", sagte Schnack. Entscheidend sei gewesen, dass alle Seiten in den letzten Jahrzehnten Ideen und Werkzeuge entwickelt haben, um Konflikte in Grenzgebieten einvernehmlich und friedlich zu lösen. An dieser Entwicklung habe auch die Minderheitenpolitik ihren

Anteil. Sie habe über Jahrzehnte auf allen Ebenen daran mitgewirkt, dass über Respekt und einen Dialog auf Augenhöhe Lösungen erarbeitet werden konnten. "Erst wenn die Menschen einer Region miteinander reden, wenn sie versuchen, einander zu verstehen, erst dann setzen sich Regierungsvereinbarungen und internationale Absprachen im Alltag durch", so die Minderheitenbeauftragte des Ministerpräsidenten. Die Kranzniederlegung fand an der Idstedt-Gedächtnishalle statt. Auch wurden Kränze an den deutschen und dänischen Gräbern in Schuby-Neukrug und Böklund niedergelegt. Auf dem Michaelisfriedhof in Schleswig fand eine dänische Gedenkveranstaltung statt, an der Renate Schnack ebenfalls teilnahm. Eine weitere dänische Gedenkveranstaltung fand auf dem Alten Friedhof in Flensburg statt, erstmalig wieder am Fuße des Idstedtlöwen.[]

CHANNE NUSSBAUM/ SPIELNIKS

Baltic polkaparty

[KONTAKT] SSF, SdU og Volksbad inviterer til baltic polkaparty i Volksbad i Flensburg fredag den 24. august kl. 20.30 med danske Channe Nussbaum & Spielniks. Sangerinden Channe Nussbaum står i front, når hun sammen med orkestret Spielniks byder op til en både munter og melankolsk aften med sange på et sprog, der vel i denne sammenhæng godt kan kaldes baltisk; en blanding af jiddish, tysk, polsk og lidt dansk. Channe Nussbaum er af jødisk afstamning og kaldes med rette Europas klezmerdiva. I de sidste 10-15 år optrådt på et utal af scener over det meste af Europa, dog primært i Tyskland, Polen og Sverige. Ud over en ekstraordinær stor stemme er hun kendt for sammen med Spielniks at levere et medrivende og

Channe Nussbaum & Spielniks.

humoristisk show. Billetter til 9 euro i forsalg (11 euro ved indgangen) fås via ssf-billetten.de, på Flensborghus, på tlf. 0049 461 14408 125, i Volksbad og Aktivitetshuset. Kombibillet med foredrag med Torben Steno (se hosstående) koster i forsalg 12 euro, ved indgangen 17 euro.

Ugen der kommer

4. SSF-distrikt **Satrup-Havetoft**: Udflugt til Hjemsted Oldtidspark fra Havetoft Freizeitanlage kl. 9 og Satrup Skole kl. 9.15
5. SSF-distrikt **Nibøl**: Udflugt til Sommerland Syd kl. 10-18
De danske foreninger på **Sild**: Aktiv Café med åben petanque bane bag Kejtumhallen kl. 14-18
SSF-distrikt **Isted/Jydbæk**: Loppemarked i Jydbæk Forsamlingshus kl. 8
6. **Flensburg** SSF-distrikt Nord: Møde i diabetikerklubben i menighedshuset kl. 14
Harreslev Amatørszene: Møde på skolen kl. 20
7. SSF-distrikt **Tarp** og omegn og Foreningen Norden: Til venskabsbystævne i Sigdal/Norge 7.-14.8.
Lyksborg Kvindeforening: Hyggemøde på skolen kl. 15.30
SSF-distrikt **Jaruplund, Veding og Sankelmark** samt menigheden: En anderledes hyggeeftermiddag for alle aldre – besøg på Christian Lassens Mindemuseum kl. 15
8. SSF-distrikt **Eggebæk/Langsted**: Grillaften i Mines Minde kl. 19.30
SSF-distrikt **Isted/Jydbæk**: Husfid i Jydbæk Forsamlingshus kl. 19.30
Slesvig Frederiksberg menighed: Torsdagsklub i mødelokalet Mansteinstr. 9 kl. 14.30

HOLM SKT. JØRGEN

Til vennerne i Kerteminde

[KONTAKT] SSF-distrikt Holm Skt. Jørgen i Slesvig inviterer medlemmerne til en tur til vennerne i Kerteminde lørdag den 1. september. Der bliver busafgang fra Margrethegården i Bismarcksgade kl. 7.30, så deltagerne får god tid til at nyde bus-turen. Undervejs holdes en lille pause i Seggelund, hvor man kan få sig en kop kaffe og et rundstykke for

egen regning. Slesvigerne mødes med deres venner i Kerteminde på Jensens Fiskerestaurant ved middagstid. Efter spisningen har de tilrettelagt et godt program med kaffe om eftermiddagen og et lille måltid, inden man vender næsen hjemefter ved 18-tiden. Hele turen koster 25 euro pr. person.

Gæster og medlemmer fra andre distrikter er hjertelig velkommen. Eftersom morgenkaffen i Seggelund og drikkevarerne ved spisningen er for egen regning, er det klogt at tage nogle kroner med. Tilmelding inden 20. august på tlf. 04621 51670 eller på Dansk Sekretariats tlf. 04621 23888.

Kom og syng med

[KONTAKT] Den 4. september kl. 19.30 arrangerer SSF-distrikt Holm Skt. Jørgen i Slesvig en lille sang- og musikaften i Ansgarsalen, Bismarcksgade. Kirsten Vognsen Weiß ledsager på klaveret. Deltagerne kommer til at synge nogle

dejlige sange fra højskolesangbogen; og Kirsten og et af hendes børn underholder musikalsk med et par numre. Ind imellem serveres en kop kaffe eller te med boller og småkager. Alle er velkomne til en hyggelig af-

ten. Det koster 3 euro at være med. Det ville glæde bestyrelsen, om rigtig mange har lyst til at være med, selv om man måske synes, man ikke er så god til at synge. Tilmelding inden 21. august på tlf. 51670.

TORBEN STENO I FLENSBORG

Om danskernes uhøflighed

[KONTAKT] SSF, SdU og Volksbad indbyder til foredrag (på dansk) ved journalist og forfatter, debattør og musiker Torben Steno - "Stenos lille røde" fredag den 24. august kl. 18.30 på Flensborghus i Flensburg I sit foredrag om faste former undersøger og kritiserer Torben Steno ud fra sin bog "Længsel efter faste former" (2011) de moderne omgangsformer i dronningeriget. På grund af en misforstået hjertelighed og hyperinkluderende tilgang til taktens toner og hinanden, ender danskerne til tider med at udstille hinandens (sociale) forskelle frem for at respektere og acceptere dem. Steno tager yderligere hårdt fat om (manglen på) formerne i sit foredrag, hvor der uddeles lammere til kolde kys og krammere, den omstændelige danske mødekultur, rødstrømpernes utrættelige døtre og den generelle overdrevne jovialitet i det offentlige

rum. Bag denne falske jovialitet ligger muligvis en frygt for at tage tingene alvorligt og konsekvensen ser ud til at være, at danskerne indtager en tvivl-

Torben Steno.

som hædersposition som Europas mest bøvede folkefærd. Det bøvede kommer blandt andet til udtryk i fx danskernes opførsel over for kassedamer, andre folk i køen og ældre medborgere. Ungdommen har fortjent bedre end et samfund, hvor alle kender deres rettigheder og alle de andres pligter. Men fastere former skal ikke ses som en luksusting at få inkorporeret bedre i samfundet, de er en simpel nødvendighed. Alle har fortjent bedre. Billetter til 5 euro i forsalg (7 euro ved indgangen) fås på ssf-billetten.de, på Flensborghus, på telefon +49 461 14408 125, i Volksbad og Aktivitetshuset. Kombibillet med koncerten samme aften (se hosstående) i Volksbad med Channe Nussbaum & Spielniks koster i forsalg 12 euro, ved indgangen 17 euro.

KEJTUM

Gør det selv-mændene i fuld aktion omkring Kejtumhallen. (Foto: privat)

De "gamle" tog affære

[KONTAKT] Aktiv-Caféen har taget initiativet til at reparere og male Kejtumhallens nedslidte indgangsdøre og vinduer. Cafémedlemmerne Erich Hauck og Peter Petersen, malere af profession, samt fhv. skoleinspektør Walter Johannsen, semiprofessionel håndvær-

ker, mødte op med slibemaskiner, pensler og godt humør for at sætte de hårdt medtagne vinduer og døre i stand. Nu fremstår hallen atter i fuld glans, til glæde for brugerne - bl.a. Aktiv-Caféen - og alle andre. Aktiv-Caféen siger tusind tak for

hjælpen. Aktiv Café Kejtum er hele øen Silde aktive danske mødested med åbningstider hver første og tredje onsdag i måneden kl. 18-22. Kontakt: Peter Petersen, tlf. 04651- 449474 hhv. petermatjes@hotmail.com. www.aktivcafe-sylt.de

Styrk vores mindretal - skaf et nyt SSF-medlem!

FDf

FDFerne trækker en god og spændende sæson igang. (Foto: Sten Andersen 2010)

Ny sæson venter

[KONTAKT] Sommerferien er ved at være forbi, og FDF Flensborg starter på en frisk. Mens børnene har holdt ferie, har FDF-lederne forberedt masser af akti-

viteter og lege, der appellerer til børnenes fantasi og giver dem mange gode oplevelser. Der er FDF-møder i tidsrummet kl. 17.00-18.30 på mandagene den

13.+20.+27. august, den 3.+10.+17.+24. september og den 1. oktober i området ved Uglereden i Tarp.

Er det varmt nok, skal børnene have håndklæde og badetøj med, så der kan bades/ leges i Trenen.

Forældrene bedes være opmærksomme på, at der intet opsyn er med børnene før og efter følgende klokkeslet: FDF-bussen kører fra Cornelius Hansen-Skolen kl. 16.30 og er tilbage ca. kl. 18.45.

Lørdag den 8. september er der FDF-aktivitetsdag.

Søndag den 23. september er der FDF-/ familie-høstgudstjeneste kl. 10 i Helligåndskirken i Flensborg.

Første FDF-møde efter efterårsferien er mandag den 29. oktober.

23.-25. november er der kredslejr i FDFs Trenehytte i Tarp.

Lederne anbefaler, at man altid giver vand/ saftvand hhv. noget at spise med til møderne; børnene får ellers intet at spise.

StA

FDF er også at opleve fællesskabet.

Fra arbejdsdagen 2008. (Fotos: Sten Andersen)

Ingen er i tvivl om, hvem der holder til her.

Arbejdsdag for frivillige

[KONTAKT] FDFere, forældre og resten af familien trækker i arbejdstøjet søndag den 12. august kl. 10-16 ud ved Uglereden i Tarp.

Uglereden og garagen skal males uvendigt, der skal bygges et raftestativ, det nymalede navneskilt skal op igen, der skal fjernes ukrudt flere steder, og der skal samles to nye bænke til haven. Arbejdsdagen sluttet af med mad for alle ved FDF Flensborg. Der

er ikke råd til håndværkere, så FDFere og pårørende må selv træde til. FDF stiller med udstyr og materialer, og deltagerne medbringer selv arbejdstøjet. Men der arbejdes på eget ansvar. Tilmelding inden 8. august på 0461-770 3047 hhv. sten_andersen@skoleforeningen.de

JH/StA

DANSKE SYDSLESVIGERE VELKOMNE OGSÅ

Folkemøde på Ejer Bavnehøj

[KONTAKT] Søndag den 26. august kl. 13.30-16.00 afholdes det traditionsrige folkemøde på Ejer Bavnehøj nær Skanderborg. Indenrigs- og økonomiminister Margrethe Vestager og overborgmester Simon Faber er årets talere.

Også i år bliver den danske taler altså en markant minister med en høj faglig viden og et stærkt engagement til landets politiske ve og vel.

Med Margrethe Vestager som dette års taler lever folkemødet således op til traditionen med markante ministre på talerstolen.

Fra Sydslesvig er det lykkedes komiteen at få overborgmester Simon Faber til at besøge folkemødet og være den anden hovedtaler. Simon Faber er tysk overborgmester, men omtaler

den danske folkesjæl som en væsentlig del af sin identitet. Det var i sin tid forældrenes valg af en dansk børnehaver i Sydslesvig, der blev afgørende for Simon Fabers fremtid. I 2010 blev han SSWs kandidat og stik mod manges forventninger valgt til den øverste post som overborgmester i Flensborg.

Komiteen, der er ved at fastlægge de sidste punkter i programmet, glæder sig over, at to så markante personer som indenrigs- og økonomiminister Margrethe Vestager og overborgmester Simon Faber kan knytte sig til den efterhånden lange række af betydningfulde talere, siden det første folkemøde i nyere tid afholdtes i 1984, hvor den gamle folkemødetradition genoptoges på idé af E. Myhre

Jensen og K. Stenbjerg Jensen i anledning af tårnets 60 års jubilæum. Folkemødekomiteen er sammensat af repræsentanter for Skanderborg kommune, Grænsforeningen og Ejer Bavnehøjs Venner.

Formand for komiteen er Anne Margrethe Andersen, Skanderborg. Det har gennem årene været komiteens ønske at fastholde ideen med de oprindelige folkemøder. Man har derfor holdt sig til en bestemt og genkendelig linje i programmerne, som også vil kunne genkendes i år, når det færdige program snart offentliggøres. Det rummer traditionen tro også musik og gymnastik/ folkedans.

Ole Lund Svendsen

Der plejer at være rigtig hyggeligt ved folkemødet på Ejer Bavnehøj i genforeningstårnets skygge. Men husk klapstol, kaffe og paraply. (Foto: Flensborg Avis)

MIKKELBERG

"I love cricket" af Carsten Nash.

Carsten Nash udstiller

[KONTAKT] For tredje gang udstiller Carsten Nash på Mikkelsberg i Hatsted. Udstillingen kan ses fra på lørdag den 4. august og frem til 9. september.

Første gang var i 1975 i forbindelse med Christiania-udstillingen, 2. gang var i 1998 sammen med sin far Jørgen Nash, og denne gang er der separatudstilling. Den åbnes på lørdag kl. 16 i samarbejde med Jaruplund Højskole af fhv. kulturredaktør Lars Ole Knippel, Jyllands-Posten, og Stormtown Jazz-company spiller. Carsten Nash er til stede ved åbningen, oplyser Henry Buhl, Mikkelsberg. Mikkelsberg holder åbent tirsdage-torsdage 10-13 og 15-17, lørdage-søndage 14-17 samt efter aftale på tlf. 04846 6604. Kulturcentret Mikkelsberg har skrevet Slesvigs historie, jazz, kunst og cricket på sine faner og er et privatejet folkeligt mødested.

PORTRÆT

Hun satte sine spor

[KONTAKT] Hun er en af de stille slidere i landsdelen - skulle man tro. De fleste kender Edith Sigaard Madsen, Bøglund, tidl. Strukstrup, husker hende, men ser hende sjældent; hun nyder nemlig sin stille tilværelse. I "Chronik der Gemeinde Struxdorf" fra 2006 finder man tilfældigvis hele det års årsmødeprogram. Takket være hende. Så hun er der stadig. Bogen er iøvrigt en ualmindelig interessant udgivelse af bl.a. kommunens historie, dens udvikling, dens nutid, i ord og i billeder. Personlige livsberetninger blandes med familiekæbner gennem århundreder. Den loyale fremstilling inkluderer også den danske familie Lassen, trofaste danske sydslesvigere som bl.a. Marie "Tante Midde" Lassen, hendes søskende, og Detlev Lassen. Et kapitel berører det danske skolevæsen på egnen, også inkluderende afdøde Gunnar Sigaard Madsen. Ægteparret var hjemme derude på landet i årtier. Den alsidigt engagerede Edith var et prægende element i kommuneråd og kredsraad, i Sydslesvigsk Forening, i Kvindeforeningen, i SSW, og i en lang periode også ligestillingskomiteet og personlig rådgiver i sociale, familiære spørgsmål. Hendes væsen er præget af dyb forståelse for alverdens problemer og menneskers brogede tilværelse. Og kommunens kronikudvalg var hun naturligvis også medlem af. Strukstrup var den vigtigste station, ståsted og udgangspunkt for al hendes engagement som dansk sydslesviger, tolerant og åben, vennelsel blandt naboer og fjerne og nære venner. Forbundetheden med Strukstrup er levende og ægte. Hendes smukke ejendom i landsbyen er nu overdraget til familien. Og Edith bor i Bøglund.

TAG IKKE FEJL
Men tag ikke fejl af Edith Sigaard Madsens stille sind og venlige væsen. Hun er en livlig kvinde men med selvbeholdning til store ord og selvpåtagethed. Hun er fleksibel men også konsekvent; når det gælder også

ubøje og ubekvem. Hun kan tie, lytte, være kritisk iagttagende men også være en brændende forfægter af egne synspunkter. For hende er danskheden en hjertesag forbundet med en dyb kærlighed til Sydslesvig. Edith blev født i Nibøl i 1927, var enebarn i en lille købmansfamilie. Grænsen gik tværs gennem familien, dog i det stille. Man respekterede og havde gavn af hinanden. Faderen døde alt for tidligt. Den dygtige mor havde danske rødder. Familiebesøg i Danmark gav stof til eftertanke hos lille Edith. Hun lærte for livet, bl.a., at "enhver

Kontakterne til "clanen" i det sønderjyske blev intensiveret, og den unge Edith søgte sin fremtid i Danmark. Det blev til ophold bag Løgumklosters trykke mure og på Støvring Højskole, en identifikation med Grundtvigs synspunkter og ånd, statssekretæren i 1950, skønne år i Ribe, giftemål med Gunnar, en overgang i Egerfærde på Jes Kruse-Skolen og til sidst bosættelsen i Strukstrup.

DANSK HJERTE
For nylig rundede Edith Sigaard Madsen de 85. Festen foregik stille og rolig. Familie og venner indfandt sig til muntert samvær.

Edith Sigaard Madsen - lige fyldt 85 - i et af hyggehyørnerne i haven ved boligen i Bøglund. (Foto: Bernd Bossemeier)

skal klare sig selv". Gode venskaber, badeudflugter til Dagebøl, det fascinerende Vesterhav og naturen rundt omkring samt landets spændende historie optog hendes hverdag. Nazistisk indflydelse blev undgået, hvor man kunne. "Nu kan jeg da endelig tale dansk igen", jublede moderen, da krigen og nazistyrer var forbi.

Også ved hverdagsbesøg overrasker Edith. Der er kaffe og kage og en bred drøftelse af alt mellem himmel og jord. Ellers har Edith indrettet sit liv efter ganske individuelle behov. I den imponerende store lejlighed med de mange rum er intet overladt til tilfældigheder. Roserne fra nabolagets blomstergård sender deres duft over

til hende, landsbylivet pulser forbi derude, men oppe på 1. sal hos Edith hersker harmonisk ro. "Jeg har det godt her", siger Edith. Hun elsker sine mange bøger. Flensborg Avis er en daglig kilde til oplysning om mindretallet og en slags bindeled udadtil. Foreningslivet bliver registreret med opmærksomhed; og hun afviser teser om, at det er de gamle, der holder foreningsSydslesvig i live. "Jeg stoler på de unge", siger hun med et vidende smil. "Jeg holder af Anke; jeg holder af dem alle", pointerer hun. For hende er alder absolut intet tema men derimod en sammenkobling af visdom, vits og charme. Måske også med et stænk ironi. Og selv om vindene blæser lidt koldere ind imellem, er der fremtid i luften, mener hun.

STYRKE SPROGET
Edith Sigaard Madsen ser dog ingenlunde kun politisk på virket. Kunst og kultur er af overordenlig betydning i nutiden, og ikke mindst det danske sprog er for hende en hjertesag. "Det skal vi styrke. Igen og igen," siger hun. Også kvindesagen er hun altid gået ind for. Ikke kun i de 12 år, hun var formand for Den slesvigske Kvindeforening. Der ventede opgaver, og der var masser af dejlige oplevelser. Sammenholdet var ikke koncentreret om friheder og rettigheder; man var ligesom også klar over, at nutidens udfordringer ligesom også kræver en vis forståelse for og hjælp til de til tider plagede mænd, ræsonnerer hun. "Livet for letøvede" er en bog, hun har liggende. Den er lånt fra bogbussen, der jo også er populær i Angel. For tiden læser Edith "Slagtebænken Dybbøl", en bog, hun også kan anbefale de yngre at læse.

Johanna

SSFs billedsamlingsudvalg

Året der gik

[KONTAKT] Erik Fredens aflagde som formand for SSFs Billedsamlingsudvalg en beretning på SSFs hovedstyrelsesmøde sidst. Han nævnte bl.a.:

KUNSTKØB
Sidste år arrangerede udvalget en fotoudstilling på generalsekretariatet med fotografier af vilde dyr i Afrika. Billeder taget af Herdis Halvas-Nielsen efter hendes mange besøg på kontinentet. Vi har efterfølgende bestilt 6 udvalgte, og rigtig flotte dyrefotoer. De står i depotet og venter, indrammede og bag glas, klar til at blive udstillet. De vil egne sig til at hænge samlet på en skole. Vi har derfor kontaktet skoleforeningen for at høre, hvorvidt man her kunne komme i tanke om en velegnet væg et eller andet sted, men andre er naturligvis også velkomne til at låne billederne. Vi har desuden bestilt to naturfotografier på den udstilling, der fortsat løber på generalsekretariatet med Thomas Wiltrup. Endvidere har vi anskaffet 35 alu-billedrammer til vor udstillingsvirksomhed, så vi derved sikrer og beskytter værkerne samt giver udstillingen et ensartet præg.

UDSTILLINGSVIRKSOMHED
Vi har sporet stor interesse for den fine samling, vi modtog efter Sophie B. Jensen. Således har vi udlånt 6 værker til Skovlund Forsamlingshus,

7 til Duborg-Skolen og 18 til Mikkelsberg i forbindelse med en udstilling. Vi har desuden udlånt billeder til Langbjerg Forsamlingshus, Aktivitetshuset, Hanved Danske Skole og det nye kulturhus i List på Sild. Vi sporer en stigende interesse for vor samling, ligesom vi glæder os over, at der er flere end tidligere, der henvender sig. Dette skyldes måske, at vi sidste år fik samlingen lagt ud på nettet.

VANDREUDSTILLINGEN
Vor vandrestilling med årsmødeplakater fra 1952 til i dag, der sidste år hængte på Uffe-Skolen i Tønning, hænger nu flot på Hiort Lorenzen-Skolen i Slesvig, og er ajourført, så selv plakaten fra i år er med. Den nye skoleleder på stedet beklagede sig, da hun erfarede, at hun ikke måtte beholde billederne; hun var nemlig begejstret for dem, men de er altså kun til låns, og ellers ville det jo heller ikke være en vandrestilling. Men flot er de hængt op på skolens vægge, hvor mange, både børn og voksne, færdes i dagligdagen, og så må man glæde sig over denne lille visualiserede lokalhistorie gennem det år, man har dem. De skal naturligvis videre, så andre også får dem at se.

JULEMÆRKET
Sidste års mærke var tegnet af Karina Helledie Vandkrog fra Skovlund. Hun er autodidakt men har tegnet og

malet i mange år. De små figurer, der var på hvert mærke, har hun døbt "godawlinger". Go´daw er sådan en god jysk måde at møde hinanden på, og en "ling" er en lille finurlig en. Så det blev et festligt og levende ark med julemærke - klare farver og store smil i figurerne ansigter. Desværre er smilet knap så stort, når det gælder salget af mærkerne. Sidste

Erik Fredens. (Arkivfoto F.I.A.)

år solgtes ca. 2000 ark, året før ca. 2100, mens der i 2009 solgtes næsten 3000 ark. Det er en bekymrende nedgang, som næppe grunder sig i verdenskrisen, da et ark kun koster 4 euro. Mere opmærksomhed, mere reklame vil helt sikkert kunne vende salgstallene, for også et julemærke er en vare, der ligesom alle andre varer kun omsættes ved opmærksom. Som bekendt kommer intet af intet bortset fra lommeuld. Og julemærket skulle jo nødig blive en lommesmerte i stedet for en indtægt til gavn og glæde for det kulturelle arbejde. Og så et sidste forslag: Det bør da være obligatorisk at anvende julemærker på al post indenfor Skoleforeningen, SSF og SSW, Flensborg Avis og mange andre steder i december!

KUNSTNERKORTET
Vi tog kontakt til kunstneren Hans J. Clausen, der har skænket malerier til den nyrenoverede lejrskole i Vesterled. Han var velvillig og udlånte billedet, der bærer titlen "Foss", til at pryde kortet. Motivet er fra Island, og det indgår i en serie billeder med temaet vand, som senere er suppleret med vandbilleder fra hele Norden samt Tyskland og Bosporus. Hans J. Clausen er fra årgang 1950, opvokset i Slesvig med skolegang på Ansgar-Skolen og Hiort Lorenzen-Skolen. Han er medlem af Billed-

kunstneres Forbund, og bor i dag nær Århus. Vi er meget tilfredse med kortet og finder det absolut vellykket.

FOTOUdstilling
I maj havde vi fernisering på årsmødeudstillingen på generalsekretariatet på Flensborghus. En fotoudstilling – endnu en gang, kan man med rette sige, men med en imponerende helhedsvirkning. Der var desværre ikke mødt ret mange op til åbningen, og de gik glip af en flot præsentation af en udstilling, der er båret af et stærkt engagement i mediet samt en stor personlighed i udtrykket. Det drejer sig om Thomas Wiltrup, der er lærer på Jens Jessen-Skolen og et kendt ansigt i Flensborg Avis. Han fortalte om bevæggrundene bag sine billeder og læste digte op, han havde knyttet til hvert enkelt værk. Jeg vil anbefale, at man kigger forbi og giver sig lidt tid til at læse digtene og studere fotografierne, der hænger side om side. Udstillingen varer frem til oktober.

TAK
Til slut en tak for det gode samarbejde i udvalget og specielt til Kim Olesen, der nu forlader os, samt til Lisbeth Kochanski fra SSFs/SdUs copy- og layoutafdeling, som har et fast greb i tømmerne, når det gælder alle de praktiske forhold i dagligdagen.

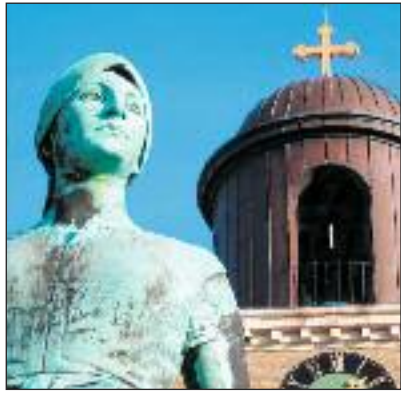
NORDFRIESLAND NR. 178

Husum, Onlinekurs und Carsten Boysen

[KONTAKT] Seit 1970 ist Husum die Kreisstadt Nordfrieslands. Über Elemente friesischer Identität, die Geschichte und Gegenwart der Stadt mitprägen, berichten Fiete Pingel und Thomas Steensen vom Bredstedter Nordfriisk Instituut in der kürzlich erschienen 178. Ausgabe von dessen Vierteljahresschrift Nordfriesland. Friesisch lernen kann man nun auch im Internet. Antje Arfsten und Wendy Vanselow präsentieren den Online-Sprachkurs EduNordfriisk, den sie auf der Grundlage eines in der niederländischen Provinz Fryslân entwickelten Programms erarbeitet haben.

Prof. Dr. Werner Reinhart, derzeit Präsident der Universität Flensburg,

würdigt das von Studierenden im dortigen Fach Friesisch erarbeitete Ausstellungsprojekt „Heimat Nordfri-

Vom Titel: Husum.

esland. Ein Kanon friesischer Kultur“ in seinem Beitrag als Beispiel „gelungener universitärer Lehre“. Carsten Boysen (1912–1985) aus der Bökingharde war ein Vorkämpfer für die friesische Sprache und Identität. Das Blatt dokumentiert die Festrede, die der Sprachhistoriker Dr. Claas Riecken bei der Feier zur 100. Wiederkehr von Boysens Geburtstag hielt, sowie Gedanken der engagierten Friesin Marie Tångeberg zu Boysens Persönlichkeit und Wirken. Aktuelle Berichte und Buchbesprechungen runden Nordfriesland 178 ab. Das Heft umfasst 32 Seiten, kostet 3 Euro und ist erhältlich über den Buchhandel oder beim Nordfriisk Instituut.

FRIESEN

John Jorritsma (l.), Commissaris van de Koningin der Provinz Fryslân, Dr. Roel Kaastra, Präsident des Interfriesischen Rates 2009-2012, und Dieter Harssen (r.), Landrat des Kreises Nordfriesland, unterzeichnen die Unterstützungserklärung für Leeuwarden als Kulturhauptstadt 2018.

Der neue Präsident des Interfriesischen Rates, Erk Hassold (r.) überreicht Kommissar John Jorritsma die DVD "Nordfriisloon, Dat san wi". (Fotos: privat)

Gerhard Cordes, Vorsitzender Friesenrat Sektion Ost.

Unterstützen Kandidatur Leeuwardens als Kulturhauptstadt 2018

[KONTAKT] Seit 1925 treffen sich Vertreter aus der niederländischen Provinz Fryslân, aus Ostfriesland und Nordfriesland zum Friesenkongress, um Erfahrungen auszutauschen und starke Bündnisse zu schmieden. So auch kürzlich auf dem 25. Friesenkongress in Harlingen.

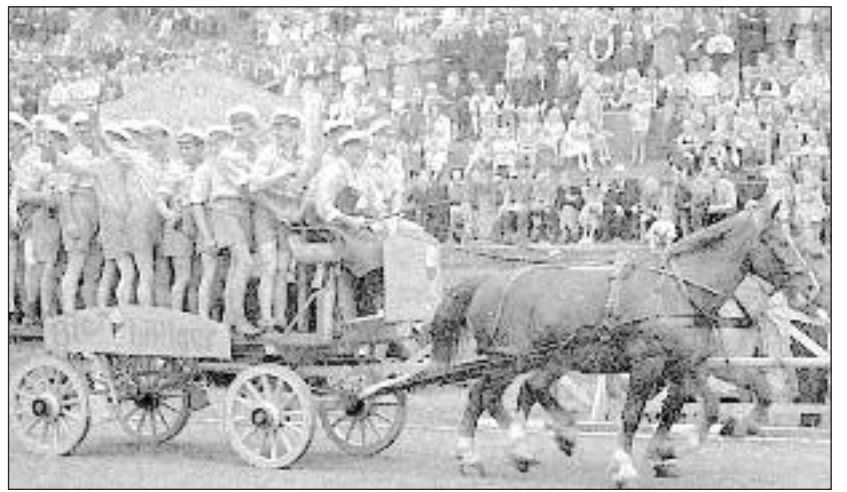
Diskutiert wurden die demographischen Veränderungen, die in allen Frieslanden an der Nordseeküste anzutreffen sind: Überalterung und sinkende Erwerbsbevölkerung. Als ein starkes Signal gegen diese Entwicklung verstehe Erk Hassold, Vorsitzender des Friesenrates Sektion Nord und amtierender Präsident des Interfriesischen Rates, die Kulturhauptstadt-Bewegung in Fryslân:

"Wir brauchen uns in Sachen Lebensqualität in Friesland nicht verstecken. Das was fehlt, ist, dass wir zu wenig darüber sprechen. Mit der Universitätsstadt Leeuwarden als Kulturhauptstadt wird sich das ändern. Und davon profitieren dann alle drei Frieslande."

Die Provinz Fryslân, Ostfriesland und Nordfriesland unterstützen nun die Bewerbung Leeuwardens zur kulturelle Haadstêd, wie Kulturhauptstadt auf Westfriesisch heißt. Hassold: "Die Friesen haben historisch gesehen immer Staatsgrenzen ignoriert, wenn es um aussichtsreiche Zusammenarbeit ging; und das durchaus erfolgreich. So haben Bauern der Frieslande viel voneinander ge-

lernt, die Jugendarbeit läuft und die wissenschaftlichen Institutionen pflegen den regelmäßigen Austausch." Diese Kooperation ist das Vorbild für den Kandidaten Leeuwarden.

Erk Hassold: "Das Symbol für die Kulturhauptstadt 2018 ist den sieben Seerosenblättern der friesischen Seelände entlehnt, also das Zeichen für kulturelle Vielfalt. Darüber hinaus symbolisieren die Friesen mit ihren gewachsenen Verbindungen über die Niederlande hinaus die demokratische europäische Bewegung und sind das ideale Vorbild für ein zusammenwachsendes Europa selbstbewusster Partner." Zur Kandidatur Leeuwardens: www.2018.nl

EFTERLYSNING

Hvem ved mere om billederne?

[KONTAKT] Elisabeth Bundtzen, Nørngsallé 27A i Flensburg, har overladt ovenstående fotografier til SSF og oplyser, at de stammer fra et dansk årsmøde på Eckenerpladsen i Flensburg. På nogle af billederne er også hendes mand at se. For at få dem arkiveret korrekt, er det dog vigtigt at få dem dateret.

Hvis nogle af KONTAKTs læsere mener at vide mere om, hvornår billederne er taget, og hvad de forestiller mere konkret, er de velkomne til at kontakte KONTAKT-redaktionen på 0461 14408 122, fax 0461 14408 131 eller bernd@syfo.de. Det ville glæde fru Bundtzen og os her på SSFs medlemsider.